

Oslo kommune
Bydel Alna
Administrasjonen

Oslo kommune, Utdanningsetaten, Ellingsrud skole
v/ rektor Ingjerd Tesaker
Postboks 6127 Etterstad
0602 Oslo

Dato: 12.10.2021

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

202100815-7

Gina Vreim Sundsbø, 91140916

216

**ELLINGSRUD SKOLE - RAPPORT FRA TILSYN ETTER FORSKRIFT OM
MILJØRETTET HELSEVERN I BARNEHAGER OG SKOLER M.V. VARSEL OM
PÅLEGG**

Virksomhet: Ellingsrud skole	Dato rapport: 12.10.21
Kontaktperson: Ingjerd Tesaker	Dato for tilsynet: 22.09.21
Adresse: Edvard Munchs vei 55, 1063 Oslo	Tilsynslederleder: Gina Vreim Sundsbø, folkehelse- og miljøkonsulent, Bydel Alna Revisor: Marit Lillesveen, spesialkonsulent miljørettet helsevern, Bydel Østensjø
Organisasjonsnummer:	Tilsynets kontaktinformasjon: Telefon: 911 40 916 E-post: gina.sundsbo@bal.oslo.kommune.no

Denne rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt. Rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Bydel Alnas postjournal (jf. offentleglova).

Rapporten omhandler avvik og merknader som ble avdekket innen de reviderte områdene, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljømessige forhold ved virksomheten. Tilsynet er utført innen temaene inneklimate og renhold i skolen.

1. Sammendrag, hovedkonklusjoner:

Ellingsrud skolen har etablert et internkontrollsystem for miljørettet helsevern som også omfatter inneklimate og renhold. Tilsynet avdekket at skolen ikke har tilfredsstillende inneklimate, herunder luftkvalitet og funn av muggsopp.

Bydel Alna
Administrasjonen

Postadresse:
Postboks 116, Furuset
Trygve Lies plass 1
1001 Oslo
e-post: postmottak@bal.oslo.kommune.no

Telefon: 02 180

Bankkonto: 1315 01 00776
Org nr. 970 534 644

www.oslo.kommune.no

Skolen har over tid hatt utfordringer med inneklimate og ventilasjonssystem. Inneklimate har blitt påpekt i tilsynsrapporter i 2005 og 2012. Det har vært mangelfull oppfølging fra skolen og øvrige ansvarlige, og skolen er følgelig ikke godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager jf. § 6.

Skolen har balansert ventilasjonsanlegg fra skolens opprinnelse i 1979. I 2012 ble det installert automatisk vindusluftesystem Windowsmaster for å sørge for tilføring av frisk luft til klasserommene. Systemet er koblet opp til CO₂-følere og åpnes automatisk når CO₂-konsentrasjonen overstiger anbefalt nivå, i tillegg til at vinduene er tidsinnstilt og åpnes i friminutt og før skolen begynner. Tilsynsmyndigheten har tilgang på dokumentasjon der det kommer frem at systemet ikke fungerer etter intensjon og at bruker (skolen) opplever mye støy og utfordringer knyttet til kaldras og kjølig luft for elvene som sitter ved vinduet.

Problemene med inneklimate har vært kjent for skolen og driftsansvarlig over tid og det er uklart for tilsynsmyndigheten hvordan avvik knyttet til inneklimate skal meldes, og hvordan disse skal følges opp både av skolen og driftsansvarlige. Det er lagt frem dokumentasjon som viser at skolens driftsansvarlige v/ Oslobygg KF er kjent med problematikken, men at det er uklart hvordan dette følges opp. Tilsynsmyndigheten stiller spørsmål med både skolens og driftsansvarliges oppfølging av saken på bakgrunn av dette.

Det ble ved tilsynet avdekket 4 avvik og 1 merknad.

Avvik 1: Undervisningslokaler i skolen har ikke tilfredsstillende inneklimate

Avvik 2: Det er funn av unormal spredning av muggsopp i undervisningslokaler i skolen.

Avvik 3: Skolens internkontrollsystem omfatter ikke sentrale prosedyrer for oppfølging av inneklimate.

Avvik 4 (sidefunn): Skolen er ikke godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved skolen ikke er i samsvar med regelverket.

2. Hjemmel og dokumentunderlag

Det følger av § 9 i lov om folkehelsearbeid at kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen.

Videre grunnlag for tilsynet er forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. samt helsedirektoratets veileder til forskrifta "Miljø og helse i skolen" (IS-2073).

Denne rapporten er utarbeidet etter vårt tilsyn hos dere 22.09.21. Tilsynet inngår som en del av våre obligatoriske oppgaver etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan dere ivaretar ulike myndighetskrav ved hjelp av deres internkontroll. Tilsynet omfattet blant annet undersøkelse om:

- internkontrollen deres er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres som dere har beskrevet og uttalt
- dere når deres mål og driver skolen innenfor kravene i lov og forskrift

Vi utførte tilsynet etter systemrevisjonsmetoden ved gransking av dokumenter, ved intervjuer, samtaler, befaring, samt ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og merknader som vi avdekket under revisjonen.

Definisjoner:

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i lov eller forskrift med hjemmel i lov.

Merknad: Forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Virksomhetens manglende etterlevelse av egne regler som er strengere enn lovkravene, vil fra tilsynsmyndighetenes side ikke betraktes som et avvik, men kan omtales som en merknad.

Dokumenter framlagt ved tilsynet:

- Innholdsfortegnelsen over skolens internkontrollsystem
- Internkontrolldokumentasjon og prosedyrer knyttet til §§ 13 og 19
- Dokumentasjon fra siste gjennomførte kartleggingsrunde for elevenes fysiske arbeidsmiljø og
- Målerapporter fra inneklimatesting
- Renholdsplan for daglig renhold, periodisk renhold og hovedrengjøring
- Beskrivelse av service- og vedlikeholdsavtaler på tekniske anlegg (ventilasjon, varme) og driftsinstruks for ventilasjonsanlegg og andre tekniske installasjoner fra ORRA

3. Bakgrunn, tema og omfang

Tilsynets hensikt:

- Bidra til at elevene sikres et godt innemiljø på skolen
- Kontrollere at skolen drives i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Følgende paragrafer ble vektlagt under tilsynet:

§ 4 Internkontroll

§ 13 Rengjøring og vedlikehold

§ 19 Inneklima og luftkvalitet

Tilsynet omfattet en gjennomgang av skolens internkontrollsystem knyttet til de nevnte paragraferne. Tilsynet ble gjennomført ved gransking av dokumenter, intervjuer og verifikasjoner. Tilsynsmøtet ble gjennomført som individuelle samtaler med relevante aktører ved skolen. Vi foretok også en befaring av lokalene.

Deltakere ved tilsynet:

Ingjerd Tesaker, rektor ved Ellingsrud skole

Phillip Martinaj, vaktmester ved Ellingsrud skole

Tana, Renholdsleder Ellingsrud skole

Barbara Thorstensen, hovedverneombud Ellingsrud skole

Kjetil Bjørnes Olsen, representant for Oslobygg KF

Gina Vreim Sundsbø, folkehelse- og miljøkonsulent, Bydel Alna
Marit Lillesveen, spesialkonsulent miljørettet helsevern, Bydel Østensjø

4. Resultater fra tilsynet

Avvik 1: Undervisningslokaler i skolen har ikke tilfredsstillende inneklima

Avvik fra § 19, første ledd: *”Virksomheten skal ha tilfredsstillende inneklima, her under luftkvalitet”*

Følgende observasjoner ligger til grunn for avviket:

Ved tilsynet opplyste skoleledelsen at både elever og ansatte i lenger tid har klaget på inneklimate i klasserommene. Driftsansvarlig på skolen har innhentet data fra skolens styringsanlegg for CO₂ konsentrasjon og temperatur i perioden 01.09.19-15.03.20. Målingene viste at CO₂-nivået er langt over anbefalt nivå (1000 ppm) i samtlige rom. I enkelte klasserom opp mot 2400 ppm. Dette forekommer daglig. Det er hentet ut tilsvarende data fra perioden 01.09.20 – 01.06.21. I denne perioden har skolen på grunn av koronapandemien i lange perioder kun hatt halve klasser tilsteder. Like fullt viser målingen at CO₂ nivået overskrider anbefalt nivå daglig.

Det er under tilsyn fremvist målinger som viser opphopning av CO₂ konsentrasjon i brukstiden, hvor en ser en markant økning fra skolen starter 08:15 frem til kl. 12-13 (storefri). Deretter noe nedgang i storefri for igjen å øke frem mot skolens slutt.

Kommentarer:

God inneluft beskrives ofte som frisk og behagelig i motsetning til «tung». Dårlig inneklimate kan føre til tretthet, konsentrasjonsvansker, hodepine, hudplager og irritasjon i slimhinner. Allergi og overfølsomhet kan forverres ved dårlig innemiljø. Anbefalte faglige normer for inneklimate er i seg selv ikke rettslig bindende, men gir en pekepinn på kvaliteten på inneluften. Målinger på Ellingsrud skole viser at luftskifte ikke er tilstrekkelig med tanke på personbelastning og at automatisk vindusluftesystem ikke fungerer etter hensikt.

Avvik 2: Det er funn av unormal spredning av muggsopp i undervisningslokaler i skolen

Avvik fra § 19, tredje ledd *«Den relative luftfuktighet i rommene må ligge på et slikt nivå at fare for muggdannelse ikke forekommer.»*

Følgende observasjoner ligger til grunn for avviket:

Under tilsyn blir myndigheten gjort oppmerksom på luktproblemer i særlig to klasserom. Luktproblemerne er også kort beskrevet av FAU i oversendt dokumentasjon. Luktproblemet har vart over tid og beskrives som «kjellerlukt». Ved befaring merkes en markant lukt i klasserom 5 med tilhørende toalett/garderobe og klasserom 7.

Tilsynsmyndigheten har i etterkant fått oversendt rapport fra Mycoteam datert 15.09.21. Resultater av luftanalyser og støvprøver viser *«unormal spredning av muggsopp til inneluft i tre klasserom (klasserom 5, 7 og 9), spesielt i klasserom 5»*. Vi viser for øvrig til rapporten fra Mycoteam for detaljerte funn.

Kommentarer:

Fukt og råteskader og eller synlig mugg og mugglukt skal ikke forekomme.

Tilsynsmyndigheten forutsetter at skolen og/eller driftsansvarlig iverksetter tiltak i tråd med anbefalingen fra Mycoteam.

Tilsynsmyndigheten viser også til bydelsoverlegens klare anbefaling 28.09.21 om å stenge klasserommene for bruk inntil videre.

Avvik 3: Skolens internkontrollsystem omfatter ikke sentrale prosedyrer for oppfølging av inneklima.

Avvik fra § 19 Inneklima/luftkvalitet og § 4 Ansvar. Internkontroll.

Følgende observasjoner ligger til grunn for avviket:

Skolen har ikke lagt frem prosedyrer som omfatter behandling av klager på inneklima fra elever, foresatte og lærere. Skolens ledelse opplyser om at det meldes avvik i ORRA, men at dette i hovedsak meldes som HMS-avvik. Skolen har meldt ett HMS-avvik på luftkvalitet juni inneværende år og det er tilsynsmyndighetens oppfatning at skolen i større grad kunne tatt i bruk avvikssystemet for å melde dette videre til sentrale parter. Det er videre uklart hvordan avvik følges opp av både skolen og driftsansvarlige.

Kommentarer:

Skolens internkontrollsystem skal dokumentere at regelverk etterleves på en systematisk måte. Registrering av avvik og oppfølging av dette bør inngå som en naturlig del av dette.

Avvik 4 (sidefunn): Skolen er ikke godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.

Dette avviker fra § 6. *Krav om godkjenning.*

Følgende observasjoner ligger til grunn for avviket

Skolen ble godkjent på vilkår 22.07.99 for 280 elever (11 klasser). I godkjenning på vilkår ble frist for utbedring av inneklima/luftkvalitet satt til 1.1.2003. Bydelen har ikke mottatt dokumentasjon på at forholdene er utbedret. Inneklima har vært tema under tilsyn i 2005 og 2012.

Kommentarer:

Virksomheter som omfattes av forskriften jf. § 2, skal være godkjent av kommunen.

Merknad 1: Renholdsplanen er noe mangelfull utformet.

Følgende observasjoner ligger til grunn for merknaden:

Renholdsplanen inneholder ikke informasjon om hva som inngår i daglig, ukentlig, periodisk renhold (f.eks. gulvvask, overflater etc.). Det er heller ikke innført sjekklister/arbeidslister hvor man kan merke arbeidet som utført. Renholderne har lang og relevant erfaring, og nyansatte renholdsleder har inngangsatt arbeid med å skriftliggjøre renholdsplanene.

5. Tilbakemelding på tilsynsrapporten, varsel om retting

Dersom det er behov for å komme med tilleggsopplysninger, eller at rapporten skulle være ukorrekt på enkeltpunkter ber vi om tilbakemelding innen 14 dager fra mottaksdato.

Tilbakemelding på avvik

På grunn av avvikenes omfang og alvorlighetsgrad ber vi virksomheten om en konkret handlingsplan for lukking av avvik.

Frist for tilbakemelding på avvik er satt til 01.12.21.

Tilbakemelding sendes til miljørettet helsevern i Bydel Alna, på e-post: postmottak@bal.oslo.kommune.no, eller Bydel Alna, Postboks 116 Furuset, 1001 Oslo. Vil du sende post digitalt? Bruk organisasjonsnummer 970 534 644.

Ved manglende tilbakemelding og oppfølging, må denne oversendelsen betraktes som et varsel om at pålegg vil bli gitt for å bringe avvikene i orden. Et slikt rettevedtak hjemles i folkehelselovens § 14.

Med hilsen

Ellen Liljedahl
fungerende bydelsdirektør

Kari Sørum
avdelingsdirektør

Godkjent elektronisk

Kopi til: Oslobygg KF
Oslo kommune, Utdanningsetaten